

יג א מ"י פ"ז מהל' גירושין הלכה ט סג
עשין ק טושיע א"ע סימן
קמק טע"ז א:
יד ב מ"י ט"ז ופ"ג מהל'
לשום הל"ן טושיע
ח"מ סימן קמק טע"ז
וטושיע א"ע סימן
טושיע ט"ז א:
טו ב מ"י פ"ז מהל'
גירושין הלכה ט סג
עשין ק טושיע א"ע סימן
קמק טע"ז א:
יז ה י"י ט"ז ט"ז
טושיע ט"ז א:

תוספות ר"ד

שכבר מקיים הוא:
איתמר בפני כמה נחתנו
לה ר' יוחנן ור'
חנינא חד אמר בפני
שנים ור"א בפני ג'
ואסקא דמסות הכי
צריך שיאמר בפני הכי
ובפני נחתנו כדי לקיימו
דכ"ע בענין לקיימו דר'
וחנן הוא דאמר בפני
שנים (ומשניהם) צריך
שיאמר בפני נכתב כדי
לקיימו שאם יבא הבעל
היום ומחר ומעט לא
משבחין ביה וקיים
שטורח לכ"ע בעי שלשה
מפני שהוא מעשה ב"ד
כדאמר בפ"ב דמכות
והכא בשליח נעשה עד
ועד נעשה דין קמפילגי
מ"ד בפני שנים קסבר
שליח נעשה עד ועד
נעשה דין. ומ"ד בפני
ג' קסבר שליח נעשה עד
ואין נעשה דין. פ"י בריש
פ' האיש מקדש אמרין
אמר רבא אמר רב נחמן
האומר לשנים ואין קדשו
הן עד דיו וכן בגירושין
וכן בדיו ממונות ומסקנא
הם והלכתא שליח נעשה
עד והכא בהא קמפילגי
מקא דאמר בפני שנים
קסבר כי היכי דשליח
נעשה עד הכי נמי עד
נעשה דין והלכך מצטרף
זה עם השנים וה"ל קיום
הגט ב"י. ומ"ד בפני
ג' קסבר ור"א שליח
נעשה עד ואין עד נעשה
דין ומקשה ר"א קמ"ל
בדרבנן דעד נעשה דין
פ"י בנזק ב"י קיום שטורח
אמר בפ"ב דמכות
ג' שישבו לקיים את
השטר וכו' והיוני בה
למחר דעד נעשה דין
וכי' השנין ה"מ בעדות
החדש דאורייתא אמר
אבל בדרבנן עד נעשה
דין ומחר לא אמר הכא
בהא קמפילגי מ"ל סבר
כיון דאשה עצמה מביאה
גיטה ובלבד שתהא צריכה
לומר בפני נכתב ופני
נחתנו ומנין דמריא לה
נחתנו וסמכין עלה פ"י
אם תבשרי עתה בנשתי
ישיביו גם באשה בשנים
ואשה לא חזיא לאצטרופי
מ"ה תקנו בג' ואידך
אשה מידע דיע ולא
סמכי עלהו פ"י להבשר
בשנים: תניא כותיה דר'
יוחנן המביא גט ממדינת
דיוחנן נחתנו לא ולא אמר לה
בפני נכתב ובפני נחתנו
דיוחנן והולד ממזר דב"י

לא גרים ליה ודעין עמו דכיון דפשיטא
דנדרבנן עד נעשה דין כדפריך
לנסוף היכי פריך מעיקרא הא קיימא
לן דאין עד נעשה דין דהא פשיטא
ללא ס"ד דהכא הוי דאורייתא ומיחו
ה"פ בדאורייתא כ"ו. רש"י
לא גרים ליה ודעין עמו דכיון דפשיטא
דנדרבנן עד נעשה דין כדפריך
לנסוף היכי פריך מעיקרא הא קיימא
לן דאין עד נעשה דין דהא פשיטא
ללא ס"ד דהכא הוי דאורייתא ומיחו
ה"פ בדאורייתא כ"ו. רש"י
לא גרים ליה ודעין עמו דכיון דפשיטא
דנדרבנן עד נעשה דין כדפריך
לנסוף היכי פריך מעיקרא הא קיימא
לן דאין עד נעשה דין דהא פשיטא
ללא ס"ד דהכא הוי דאורייתא ומיחו
ה"פ בדאורייתא כ"ו. רש"י

אי בעית אימא מעמא מאי כ"ו. רש"י
דסיומא דמילתא הוא ולר"י נראה דשפיר גרים ליה ומוקי לה השתא
קודם שלמדו דכיון דניסת לא תלא כיון דליוף ליכא למיחש דנתקיים
בחומתיו וליכא אלא לנו בעלמא דשלא לשמה חפ"י אי אחי בעל ומערער
כדפרישית לעיל (ע"א ד"ה א"ה בעל):
ותסברא והא רבה אית ליה
דרבא. ללא גרסינן
ותסברא כדפריש קבועטערס ונסמון
דקאמר אלא ר' שמעון נר אלא איניש
אחרניא הוה צדיקה לא גרסינן אלא
דאין נא לסמון תסמיים ונסמון
נמי קאמר הא מדריב"ל סבר לפי שאין
צוקין לשמה כ"ו. **הא** מדר' יהושע
כ"ו רבי יוחנן סבר א"פ שאין עדים
מצויין לקיימו. לא בעי לשנוי דסבר
כאידך לישנא דפ"ג (לקמן דף ח.) דההוא
לישנא דהסא דקאמר שנים אין לריבין
לומר בפני נכתב הוא עיקר דקאמר
עלה יחד הוא שלא תמוז ועוד
דצדיקה שנייה לא הוה משיי הא
דפריך וסא רבא א"פ ליה דרבלא:
והא קיימא לן דאין עד נעשה דין
ה"פ בדאורייתא כ"ו. רש"י
לא גרים ליה ודעין עמו דכיון דפשיטא
דנדרבנן עד נעשה דין כדפריך
לנסוף היכי פריך מעיקרא הא קיימא
לן דאין עד נעשה דין דהא פשיטא
ללא ס"ד דהכא הוי דאורייתא ומיחו
ה"פ בדאורייתא כ"ו. רש"י

מעמא מאי דילמא אחי בעל מערער ופסיל
ליה השתא בעל לא קא מערער אנן גיקום
וגערער עלה בפלוגתא דר' יוחנן ור' יהושע
בן לוי חד אמר לפי שאין בקיאים לשמה וחד
אמר לפי שאין עדים מצויין לקיימו תסמיים
דר"י בן לוי הוא דאמר לפי שאין בקיאים
לשמה דר' שמעון בר אבא אייתי גיטא לקמיה
דר' יהושע בן לוי וא"ל צריכא למימר בפני
נכתב ובפני נחתנו או לא א"ל לא צריכא לא
אמרו אלא בדרות הראשונים שאין בקיאים
לשמה אבל בדרות האחרונים דבקיאים
לשמה לא תסמיים ותסברא והא רבה אית
ליה דרבא ועוד הא אמרין שמא יחזור דבר
לקלקולו אלא ר"ש בר אבא א"יניש אחרניא
הוה בהדיה והא דלא חשיב ליה משום כבודו
דר"ש: איתמר בפני כמה נחתנו לה רבי
יוחנן ור' חנינא חד אמר א"פני שנים וחד אמר
בפני שלשה תסמיים דר' יוחנן הוא דאמר
בפני שנים דרבין בר רב חסדא אייתי גיטא
לקמיה דר' יוחנן ואמר ליה זיל הב לה באפי
תרי ואימא להו בפ"ג ובפני נחתנו תסמיים
לימא בהא קמפילגי דמאן דאמר בפני שנים
קסבר לפי שאין בקיאים לשמה ומאן דאמר
בפני שלשה קסבר לפי שאין עדים מצויין
לקיימו ותסברא הא מדר' יהושע בן לוי אמר
לפי שאין בקיאים לשמה רבי יוחנן אמר לפי
שאין עדים מצויין לקיימו והכא היכי קאמר
ר' יוחנן בפני שנים ועוד הא רבה אית ליה
דרבא אלא דכ"ע בעינן עדים מצויין לקיימו
והכא בשליח נעשה עד ועד נעשה דין
קמפילגי מ"ד בפני שנים קסבר א"פ שליח נעשה
עד ועד נעשה דין ומאן דאמר בפני ג'
קסבר שליח נעשה עד ואין עד נעשה דין
יהא קיימא לן בדרבנן דעד נעשה דין אלא
הכא בהא קמפילגי דמר סבר כיון דאשה
כשירה להביא את הגט הגט ומנין דמייא ליה
איתתא וסמכי עלה ואידך אשה מידע דיעי
ולא סמכי עלה תניא כותיה דרבי יוחנן
המביא גט ממדינת הים ונתנו לה ולא אמר
לה "בפני נכתב ובפני נחתנו" ויציא והולד
ממזר דרבי רבי מאיר וחכ"א אין הולד ממזר
* רביצא יעשה יטלנו הימנה ויחזור וינתנו לה
בפני שנים ויאמר דלא אמר בפני נכתב ובפני נחתנו
ור"מ משום דלא אמר בפני נכתב ובפני נחתנו
ויציא והולד ממזר אין ר"מ למעמיה דאמר
רב המנונא משמיה דעולא אומר היה ר"מ
כל המשנה ממשבע שטבעו חכמים בגיטין
ויציא והולד ממזר בר הדיא בעי לאתויי גיטא
אתא לקמיה דרבי אחי דהוה ממזנה אגטי
א"ל צריך אתה לעמוד על כל אות ואות אתא
לקמיה דרבי אמי ור' אסי אמרי ליה לא צריכת וכי תימא אעביד לחומרא
הנמצא אתה מוציא לעז על גיטין הראשונים רבה בר בר חנה איתא
גיטא פלגא איכתב קמיה ופלגא לא איכתב קמיה דרבי
כתב בו אלא שיטה אחת לשמה ישוב אינו צריך רב אשי אמר

טעמא מאי כ"ו דילמא אחי בעל מערער. דטעמא מאי אמר רבנן
דבעי למימר דילמא אחי בעל ומערער הילכך אס לא ניסת לא
מינשא אלא השתא דניסת אמאי ליפקה אכתי לא אחי בעל ומערער
אנן גיקום ונערער: **טושיע** א"ע סימן קמק טע"ז א:
להקל עליה טעמא מאי וכו': בפלוגתא.
כי הך פלוגתא דרבה ורצא אפילו
נמי אמוראי קמאי: **אייני** גיטא.
ממדינת הים: **ותסברא** לא גרסינן.
ואי נמי גרסינן ליה לאו לאורועי
תסמיים קמאי דשפיר תסמיים דרבי
יהושע הוא דאמר לפי שאין בקיאים
לשמה רבי יוחנן ור' חנינא חד אמר
א"פני שנים וחד אמר בפני שלשה
תסמיים דר' יוחנן הוא דאמר לפי שאין בקיאים
לשמה דר' שמעון בר אבא אייתי גיטא לקמיה
דר' יהושע בן לוי וא"ל צריכא למימר בפני
נכתב ובפני נחתנו או לא א"ל לא צריכא לא
אמרו אלא בדרות הראשונים שאין בקיאים
לשמה אבל בדרות האחרונים דבקיאים
לשמה לא תסמיים ותסברא והא רבה אית
ליה דרבא ועוד הא אמרין שמא יחזור דבר
לקלקולו אלא ר"ש בר אבא א"יניש אחרניא
הוה בהדיה והא דלא חשיב ליה משום כבודו
דר"ש: איתמר בפני כמה נחתנו לה רבי
יוחנן ור' חנינא חד אמר א"פני שנים וחד אמר
בפני שלשה תסמיים דר' יוחנן הוא דאמר
בפני שנים דרבין בר רב חסדא אייתי גיטא
לקמיה דר' יוחנן ואמר ליה זיל הב לה באפי
תרי ואימא להו בפ"ג ובפני נחתנו תסמיים
לימא בהא קמפילגי דמאן דאמר בפני שנים
קסבר לפי שאין בקיאים לשמה ומאן דאמר
בפני שלשה קסבר לפי שאין עדים מצויין
לקיימו ותסברא הא מדר' יהושע בן לוי אמר
לפי שאין בקיאים לשמה רבי יוחנן אמר לפי
שאין עדים מצויין לקיימו והכא היכי קאמר
ר' יוחנן בפני שנים ועוד הא רבה אית ליה
דרבא אלא דכ"ע בעינן עדים מצויין לקיימו
והכא בשליח נעשה עד ועד נעשה דין
קמפילגי מ"ד בפני שנים קסבר א"פ שליח נעשה
עד ועד נעשה דין ומאן דאמר בפני ג'
קסבר שליח נעשה עד ואין עד נעשה דין
יהא קיימא לן בדרבנן דעד נעשה דין אלא
הכא בהא קמפילגי דמר סבר כיון דאשה
כשירה להביא את הגט הגט ומנין דמייא ליה
איתתא וסמכי עלה ואידך אשה מידע דיעי
ולא סמכי עלה תניא כותיה דרבי יוחנן
המביא גט ממדינת הים ונתנו לה ולא אמר
לה "בפני נכתב ובפני נחתנו" ויציא והולד
ממזר דרבי רבי מאיר וחכ"א אין הולד ממזר
* רביצא יעשה יטלנו הימנה ויחזור וינתנו לה
בפני שנים ויאמר דלא אמר בפני נכתב ובפני נחתנו
ור"מ משום דלא אמר בפני נכתב ובפני נחתנו
ויציא והולד ממזר אין ר"מ למעמיה דאמר
רב המנונא משמיה דעולא אומר היה ר"מ
כל המשנה ממשבע שטבעו חכמים בגיטין
ויציא והולד ממזר בר הדיא בעי לאתויי גיטא
אתא לקמיה דרבי אחי דהוה ממזנה אגטי
א"ל צריך אתה לעמוד על כל אות ואות אתא
לקמיה דרבי אמי ור' אסי אמרי ליה לא צריכת וכי תימא אעביד לחומרא
הנמצא אתה מוציא לעז על גיטין הראשונים רבה בר בר חנה איתא
גיטא פלגא איכתב קמיה ופלגא לא איכתב קמיה דרבי
כתב בו אלא שיטה אחת לשמה ישוב אינו צריך רב אשי אמר

(א) [דגומא ר"ה כ"ג].
(ב) לעיל ג. (ג) קדושין מה.
(ד) משניות כ"א: סנהדרין
ל: ר"ה ט. ר"ה ט: כ"ז
קד. (ח) כ"ז ט: לה: לקמן
פ. (ז) [ע"ה ח"ב כ"ז ט:]
ר"ה ולא אמר. (ז) לקמן פ.
כ"ז ט: (ח) לקמן טו.
(ט) [פ"ה ש"ה ט"ה ש"ה
אחת (כ"ז). (ט) [ש"ה
(ע"ה). (ז) [ע"ה]. (ז) [ע"ה]
דילמא הכי וכו' מלמאי
הערה במהל' א"ה].
גליון הש"ס
נב' ביצר עשה. ע"י לקמן
פד ע"ה ט"ה אחר
מקדש:
מוסף רש"י
בפני כמה נחתנו לה.
שליח זה לאשמו ואומר
בפני כמה נכתב ויעיר
ג. שליח נעשה עד.
בין לקדושין בין ששלח
מתוך לבד חזון מלך
שליח עס עד להיות שנים,
או לא שנים שטוחים היו
יחד שנים מעטים נכתב
(קדושין מה). ואין עד
נעשה דין. המעיד על
הדבר אין נעשה עד דין
לאחריו דבר, וגם אם רואה
את הדבר נעשה עד, אין
נעשה עליה עוד דין
בעדות עמו אלא אי
מעיד אחרי שנים.
ורבא בעי דנדרת הכתוב
הוא, דלמדי ועמוד שני
האששים יג', נעדים
הכתוב מדרבא, לפי ה'
היו לפי הדין, אלא
העדים אינן מחזיקין ויחזקין
וענין (השנים ב"ב קד.).
המביא גט ממדינת
הים, לאשה ששאלה בעלה
שליח להוליכו לנכס
הנכסיו לא תנן בפני נכתב
ובפני נחתנו. (ב"ב מה).
ויציא. מי נעשה על ידי
גט זה (שם). ויציא אחת
לשמה. שטה ראשונה
שנה שם האשה והאשה
יוחנן (לקמן טו.).
תוספות ר"ד (המשך)
תקנתא וכו' ותיא כותיה
דר' יוחנן להכתב כותיה.
ול' יצא משום דלא
אמר בפני נכתב ובפני
נחתנו ויציא והולד ממזר
פ"י כיון ששטח השתא
ואמר הכי משום דלא
אמר לה בהדיא שעתא
ואמר הכי יציא והולד
ממזר אי נמי [לא] אחי
בעל (לא קא) ומערער
ואמאי יציא והולד ממזר
אין ר' מאיר לטעמיה
דאמר רב המנונא משמיה
דעולא אומר היה ר'
מאי כל המשנה ממשבע
שטבעו חכמים בגיטין
הולד ממזר אין הלכה
כרבי מאיר דייחור וריבס
הלכה כרביס. תניא בפ"י
הדוספתא גיטין המביא
גט ממדינת הים ולא אמר
לה בפני נכתב ובפני
נחתנו הרי זה טעול ממנו
אפילו לאחר ג' שנים
וטעול לה ואומר לה בפני
נכתב ובפני נחתנו: בר
הדיא בעל לאתויי גיטא
אתא לקמיה דר' אחאי
דהוה ממזנה אגטיין פ"י
דאמרן כל מי שאינו בקי בטוב גיטין וקדושין לא יאיר לו עסק בהן והיו ממנים אדם גדול עליהן להורות להן היאך
יעשו א"ל צריך אתה לעמוד על כל אות ואות אתא לקמיה דר' אמי ור' אסי א"ל לא צריכית וכו' אעביד לחומרא
אתה מוציא לעז על גיטין הראשונים רבה בר בר חנה איתא גיטא פלגא איכתב קמיה ופלגא לא איכתב קמיה אתא

(א) וְאֵלֶּיךָ שָׁמַע קוֹן וְכִי
כְּשִׁחִיקוֹתָו לְשִׁמָּה כְּשִׁחִיקוֹתָו אוֹתוֹ וּמַחֲלִיקוֹתָו אוֹתוֹ. וְלִי נִרְאָה קוֹן קוֹלֵמוֹס
קוֹל קוֹלֵמוֹס כְּשִׁחִיקוֹתָו כּוֹתֵב וְקוֹל הִירֵיעָה שֶׁהוּא שִׁמְעָה כְּמִי שְׁאוֹמֵר
קוֹן. וְאִתּוֹ דְּגֵרָסִי קוֹן קוֹלֵמוֹס: **דִּנְפֵק לְשׁוֹקָא.** סוֹפֵר יֵאל לְשׁוֹק
לְמִקְוֵס שֶׁשׁ שֶׁשׁ זֵי אֶלֶס הֶרְבֵּה:
מִכּוּ דִּמְיָא חִינֵי אַחֲרִינָא אֲשַׁכְחִיָּה.
שִׁמְעוּ כְּמִשְׁמַע שֶׁל זֶה: וְאֵל. לְכַתּוּב לֹא גַט:
הָא רַבָּה אִים לִיָּה דְרַבָּה. וְהִי נָמִי
דְּגַמְרִי הָא כִּיּוֹן דִּמְמַדִּינָה לְמַדִּינָה
הוּא זַעֲיִן לְקִיּוּמוֹ: **מִסִּיכָא.** יִשְׁכִּיחַ
קְבוּעוֹת אֶחָד כְּסוּרָא וְאֶחָד זְנִיבֵרְדֵּעָא
וְהוֹלֵכִין תְּלַמְּדִים זִוּוּ לֹא וּמַשְׁאֵר
עֵינֵיהֶם לֵהָן לְלִמּוּד תּוֹרָה: **בְּגִירָסִיָּהוּ**
טְרִידִין. וְאִין מְכִירִין חֲתֻמֹּת: **אִיסְמֵר נָמִי.** דְּעֻמְמָא מִשּׁוּם דְּשִׁכְחִי
מִתְּכַתֵּל הוּא: **מִכִּי אֶסָּא רַב לְכַבֵּל.**
וְקֻצֵּב יִשְׁכָּה כְּסוּרָא וְדִשְׁמוּאֵל
הוּא זְנִיבֵרְדֵּעָא. אֶלֶס מַעֲיָקָא
לֹא וְאֵעִיג דְּגַמְרִי (ד) מִשְׁגָּלָה יִכְתִּיבָה
לְכַבֵּל (מִלְכִּים ז) וְהַחֲסֵד וְהַמִּסְגֵּר
עִמּוֹ לֹא פִסְקָה תּוֹרָה מִהֶסֶר: **מִרְסָא.**
לְמִזְרָחוֹ שֶׁל עוֹלָם כְּסוּפָה הִי מְדִינָה
הִיא בְּזִמְרָהָה שֶׁל אִי: **וְקֵסָא.** עֲלֵמָה:
כְּמוֹרָה. כְּמוֹרָה הַעוֹלָם דְּהוּא מְדִינָה
הִיא: **מַעֲכּוּ לְפָנֵינוּ.** שֶׁל עוֹלָם וְכַבֵּל
הַחֵס קִיּוּמָא בִּין עֵבֶר לְפָנֵינוּ: **לָכֵר**
מַכְבֵּל. דְּאִיכָא טַעמָא לְהַתִּירָה:
כְּמַחְלוקָא לְיוֹחִסִין. זֵי עֶשְׂרֵה יוֹחִסִין
(קְדוּשָׁה ד' עַב.) דְּקִיָּל לֹא הֶאֱרָחוּת עֵינֵיהֶם
לֹאִי וְאִי עֵינֵיהֶם לְכַבֵּל וּפְלִיגֵיהֶם הַחֵס
עַד הֵיכֵן הוּא: **אַרְבַּע סְנִינָא.** עֶרְבָה
שְׁנֵי הַסְּמוּכָה לְגַסֵּר: **וְהִי גַמְרִי.**
דֵּי אֲרַדְשִׁיר: **וְהָא רַבָּה אִים לִיָּה**
דְרַבָּה. וְכִיּוֹן דִּמְמַדִּינָה לְמַדִּינָה הוּא
זַעֲיִן לְקִיּוּמוֹ: **וְהִי דֵי אֲרַדְשִׁיר:**
אִוִּי לְשׁוֹקָא. לְאֶקְטִיסְפוֹן וּמוֹסְרִין
לֵהָן שֶׁשׁ עֲדִיּוֹת וְחֻמְתִּין (א) שֶׁ
כְּשִׁתּוֹת וְהַשְׁתּוֹת זֵי
לְאֶקְטִיסְפוֹן עַד וְזֵי שִׁינְגִּיס לְפִיכָּן
זֵי אֶקְטִיסְפוֹן מְכִירִין חֲתֻמֹּת זֵי
אֲרַדְשִׁיר הֵלֵךְ גַּט שִׁנְחָסָה כְּאֲרַדְשִׁיר
וְשִׁנְחָלָה לְאֶקְטִיסְפוֹן עֲדִים מְזוּיִן
לְקִיּוּמוֹ וְאִף זֵי אֲרַדְשִׁיר כְּשִׁחִיקוֹתָו
שֶׁ לְשׁוֹק יִקְיִימֵהוּ. אֶלֶס זֵי אֲרַדְשִׁיר
אִין מְכִירִין חֲתֻמֹּת זֵי אֶקְטִיסְפוֹן
וְאֵעִיג שְׁחִלְכִין שֶׁשׁ תְּמִיד לְסִחוּרָה
לְכָל יוֹם שְׁחִלְכִין בְּשׁוֹקֵיהֶם טְרִידִין וְאִין
נִתְּנִין לֵב לְהַסְתַּלֵּךְ וְלִהְיוֹת חֲתֻמֹּת
זֵי הַעִיר: **מַעֲרָסָא לְעֶרְסָא.** מַשׁוּרָה
הַכְּתִים שְׂכָרָה רַחֲמֵי לְשׁוֹרָה שְׂכָנָה:
מַשְׁכּוּנָה לְשׁוֹכָה. סָסָה שְׂכּוּנָה שְׁלֵשָׁה
זֵימִס כְּמַסְכָּת ע"ו (דף כה): **דִּנְיָדִי.**
אִין מַשְׁתַּחֲוִי כְּתֻמִּין שְׁטִירִידִין כְּסוּרָה
וְאִין מְכִירִין חֲתֻמֹּת שְׂכִינֵיהֶם:
לֹא לְרִיכָה. דְּכַבֵּל כֶּאֱרֵךְ יִשְׂרָאֵל:
דֵּאִי

תורה אור השלם

1. וְאִמָּר יְיָ אֱלֹהֵי מִצְרָיִם
תִּפְתָּח הַדֶּלֶת עַל כָּל
יִשְׂרָאֵל הַיּוֹמָר:

גליון הש"ס

גם לבר מבבל. ע"י יצחק
דף עז ע"ב מדיה קפסין:

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אולי לשוקא
וה' וחותמין ששם
בשטרות:

מוסף רש"י

בבב רב אמר כא"י
לגיתין. לפי ששם בני
תורה ובקולן לשמה ובני
ישיבה מלויין ללך וללמוד
משם תורה מכל מקומות
(סוכה דף). כמחלוקת
ליוחסין. בארבה ומהם
של נבל כך מחלוקת
לגיתין. דקיימא לן התבאר
גט משאר ארצות תריך
שואמר בפני נכתב ובפני
נחתם. לפי שאין בקיאות
לשמה. והתבאר גט מלך
ישראל לנבל ליתו תריך
לומר, ונבל היה הוא כמלך
ישראל לגיטין, שאף הם היו
חכמים וביקשן לשמה
(קדושין עב). עד ארבה.
אגם של קנים וערבה
שקורין אושר"ה. תניינא
דגישורא. שני אגמים היו
למטה מהגשר זה למטה
מה (שם).

אִפִּילוֹ שִׁמְעָה קוֹן קוֹלֵמוֹס וְקוֹן מְגִילָסָא. חִיקוֹן קוֹלֵמוֹס וְהַקֶּלֶף שִׁמְעָה
כְּשִׁחִיקוֹתָו לְשִׁמָּה כְּשִׁחִיקוֹתָו אוֹתוֹ וּמַחֲלִיקוֹתָו אוֹתוֹ. וְלִי נִרְאָה קוֹן קוֹלֵמוֹס
קוֹל קוֹלֵמוֹס כְּשִׁחִיקוֹתָו כּוֹתֵב וְקוֹל הִירֵיעָה שֶׁהוּא שִׁמְעָה כְּמִי שְׁאוֹמֵר
קוֹן. וְאִתּוֹ דְּגֵרָסִי קוֹן קוֹלֵמוֹס: **דִּנְפֵק לְשׁוֹקָא.** סוֹפֵר יֵאל לְשׁוֹק
לְמִקְוֵס שֶׁשׁ שֶׁשׁ זֵי אֶלֶס הֶרְבֵּה:
מִכּוּ דִּמְיָא חִינֵי אַחֲרִינָא אֲשַׁכְחִיָּה.
שִׁמְעוּ כְּמִשְׁמַע שֶׁל זֶה: וְאֵל. לְכַתּוּב לֹא גַט:
הָא רַבָּה אִים לִיָּה דְרַבָּה. וְהִי נָמִי
דְּגַמְרִי הָא כִּיּוֹן דִּמְמַדִּינָה לְמַדִּינָה
הוּא זַעֲיִן לְקִיּוּמוֹ: **מִסִּיכָא.** יִשְׁכִּיחַ
קְבוּעוֹת אֶחָד כְּסוּרָא וְאֶחָד זְנִיבֵרְדֵּעָא
וְהוֹלֵכִין תְּלַמְּדִים זִוּוּ לֹא וּמַשְׁאֵר
עֵינֵיהֶם לֵהָן לְלִמּוּד תּוֹרָה: **בְּגִירָסִיָּהוּ**
טְרִידִין. וְאִין מְכִירִין חֲתֻמֹּת: **אִיסְמֵר נָמִי.** דְּעֻמְמָא מִשּׁוּם דְּשִׁכְחִי
מִתְּכַתֵּל הוּא: **מִכִּי אֶסָּא רַב לְכַבֵּל.**
וְקֻצֵּב יִשְׁכָּה כְּסוּרָא וְדִשְׁמוּאֵל
הוּא זְנִיבֵרְדֵּעָא. אֶלֶס מַעֲיָקָא
לֹא וְאֵעִיג דְּגַמְרִי (ד) מִשְׁגָּלָה יִכְתִּיבָה
לְכַבֵּל (מִלְכִּים ז) וְהַחֲסֵד וְהַמִּסְגֵּר
עִמּוֹ לֹא פִסְקָה תּוֹרָה מִהֶסֶר: **מִרְסָא.**
לְמִזְרָחוֹ שֶׁל עוֹלָם כְּסוּפָה הִי מְדִינָה
הִיא בְּזִמְרָהָה שֶׁל אִי: **וְקֵסָא.** עֲלֵמָה:
כְּמוֹרָה. כְּמוֹרָה הַעוֹלָם דְּהוּא מְדִינָה
הִיא: **מַעֲכּוּ לְפָנֵינוּ.** שֶׁל עוֹלָם וְכַבֵּל
הַחֵס קִיּוּמָא בִּין עֵבֶר לְפָנֵינוּ: **לָכֵר**
מַכְבֵּל. דְּאִיכָא טַעמָא לְהַתִּירָה:
כְּמַחְלוקָא לְיוֹחִסִין. זֵי עֶשְׂרֵה יוֹחִסִין
(קְדוּשָׁה ד' עַב.) דְּקִיָּל לֹא הֶאֱרָחוּת עֵינֵיהֶם
לֹאִי וְאִי עֵינֵיהֶם לְכַבֵּל וּפְלִיגֵיהֶם הַחֵס
עַד הֵיכֵן הוּא: **אַרְבַּע סְנִינָא.** עֶרְבָה
שְׁנֵי הַסְּמוּכָה לְגַסֵּר: **וְהִי גַמְרִי.**
דֵּי אֲרַדְשִׁיר: **וְהָא רַבָּה אִים לִיָּה**
דְרַבָּה. וְכִיּוֹן דִּמְמַדִּינָה לְמַדִּינָה הוּא
זַעֲיִן לְקִיּוּמוֹ: **וְהִי דֵי אֲרַדְשִׁיר:**
אִוִּי לְשׁוֹקָא. לְאֶקְטִיסְפוֹן וּמוֹסְרִין
לֵהָן שֶׁשׁ עֲדִיּוֹת וְחֻמְתִּין (א) שֶׁ
כְּשִׁתּוֹת וְהַשְׁתּוֹת זֵי
לְאֶקְטִיסְפוֹן עַד וְזֵי שִׁינְגִּיס לְפִיכָּן
זֵי אֶקְטִיסְפוֹן מְכִירִין חֲתֻמֹּת זֵי
אֲרַדְשִׁיר הֵלֵךְ גַּט שִׁנְחָסָה כְּאֲרַדְשִׁיר
וְשִׁנְחָלָה לְאֶקְטִיסְפוֹן עֲדִים מְזוּיִן
לְקִיּוּמוֹ וְאִף זֵי אֲרַדְשִׁיר כְּשִׁחִיקוֹתָו
שֶׁ לְשׁוֹק יִקְיִימֵהוּ. אֶלֶס זֵי אֲרַדְשִׁיר
אִין מְכִירִין חֲתֻמֹּת זֵי אֶקְטִיסְפוֹן
וְאֵעִיג שְׁחִלְכִין שֶׁשׁ תְּמִיד לְסִחוּרָה
לְכָל יוֹם שְׁחִלְכִין בְּשׁוֹקֵיהֶם טְרִידִין וְאִין
נִתְּנִין לֵב לְהַסְתַּלֵּךְ וְלִהְיוֹת חֲתֻמֹּת
זֵי הַעִיר: **מַעֲרָסָא לְעֶרְסָא.** מַשׁוּרָה
הַכְּתִים שְׂכָרָה רַחֲמֵי לְשׁוֹרָה שְׂכָנָה:
מַשְׁכּוּנָה לְשׁוֹכָה. סָסָה שְׂכּוּנָה שְׁלֵשָׁה
זֵימִס כְּמַסְכָּת ע"ו (דף כה): **דִּנְיָדִי.**
אִין מַשְׁתַּחֲוִי כְּתֻמִּין שְׁטִירִידִין כְּסוּרָה
וְאִין מְכִירִין חֲתֻמֹּת שְׂכִינֵיהֶם:
לֹא לְרִיכָה. דְּכַבֵּל כֶּאֱרֵךְ יִשְׂרָאֵל:
דֵּאִי

אִפִּילוֹ קוֹן קוֹלֵמוֹס. לֹא דִמִּי לְסוֹמָא דְּפִסְקוֹל לְהִצִּיָּא גַט כְּפִרְק
שֶׁי (לְקַמֵּן דף כג): **הַשְׁתָּא הוּא בְּבִית בּוֹי.** לֹא זַעֲי
לְמִימֵר דְּלֹאִי נִכְנָס וְיֹצֵא בְּבִית קֹאמֵר דִּיּוֹאָ וְנִכְנָס מִשְׁמַע לְמִקְוֵס
שֶׁסּוֹפֵר כּוֹתֵב: **בְּבֵל רַב**
אִפִּילוֹ קוֹן קוֹלֵמוֹס וְקוֹן מְגִילָסָא תְּנִיָּא כּוֹוֹתִיָּה
דְּרַב אִשִּׁי הַמְּבִיא גַט מְמַדִּינָה הִיא אִפִּילוֹ הוּא
בְּבִית וְסוֹפֵר בְּעִלְיָה הוּא בְּעִלְיָה וְסוֹפֵר בְּבִית
אִפִּילוֹ נִכְנָס וְיֹצֵא כָּל הַיּוֹם כּוֹלֵו כִּשְׁר הוּא
בְּבִית וְסוֹפֵר בְּעִלְיָה הוּא לֹא קֹא חוֹי לִיָּה אֵלֹא
לֹא כְּגוֹן דְּשִׁמְעָה קוֹן קוֹלֵמוֹס וְקוֹן מְגִילָסָא
אִמֵּר מִר אִפִּילוֹ נִכְנָס וְיֹצֵא כָּל הַיּוֹם כּוֹלֵו
כִּשְׁר מֵאֵן אִילִימָא שְׁלִיחַ הַשְׁתָּא הוּא בְּבִית
וְסוֹפֵר בְּעִלְיָה דֵּלֹא חוֹי לִיָּה אִמֵּרָה כִּשְׁר
נִכְנָס וְיֹצֵא מִבְּעִיָּא אֵלֹא סוֹפֵר פְּשִׁטָּא מִשּׁוּם
דְּנִכְנָס וְיֹצֵא מִהוּ דְּתִימָא אִינִישׁ אַחֲרִינָא
אֲשַׁכְחִיָּה וְאִמֵּר לִיָּה קַמִּיל: **אִיתִמֵּר בְּבֵל**
רַב אִמֵּר יָכָא. לְגִישִׁין וְשְׁמוּאֵל אִמֵּר כְּחוֹל
לִימָא בְּהָא קֹא מִיפְלִגִי דְּמִר סָבֵר לְפִי שְׁאִין
בְּקִיָּין לְשִׁמָּה וְהִי גַמְרִי וּמִיָּם לְפִי שְׁאִין
עֲדִים מְצוּיִן לְקִיּוּמוֹ וְהִי נָמִי לֹא שְׂכִיחִי
וְתִסְבְּרָה הָא רַבָּה אִית לִיָּה דְרַבָּה אֵלֹא דְכ"ע
בְּעִינִין לְקִיּוּמוֹ רַב סָבֵר כִּיּוֹן דְּאִיכָא מְתִיבָתָא
מִיִּשְׁכָּה שְׂכִיחִי וְשְׁמוּאֵל סָבֵר מְתִיבָתָא
בְּגִירָסִיָּהוּ טְרִידִי אִיתִמֵּר נָמִי אִמֵּר ר' אַבָּא
אִמֵּר רַב הוּנָא עִישִׁינוּ עֲצִמִינוּ בְּכַבֵּל כָּאִי
לְגִישִׁין מִכִּי אִתָּא רַב לְכַבֵּל מְתִיב ר' יִרְמְיָה
ר' יְהוּדָה אִמֵּר מִרְסָא לְמִזְרָה וּרְקָם כְּמוֹרָה
מֵאֲשַׁקְלֹן לְדָרוֹם וְאֲשַׁקְלֹן כְּדָרוֹם מַעֲכּוּ
לְצִפּוֹן וְעַכּוּ כְּצִפּוֹן וְהָא בְּבֵל לְצִפּוֹנָה דָּאִי
קִיּוּמָא דְּכְתִיב וְיֹאמֵר ה' אֱלֹהֵי מִצְרָיִם תִּפְתָּח
הַרְעָה וְחָנֵן ר"מ אִמֵּר עֵבֶר כָּאִי לְגִישִׁין
וְאִפִּילוֹ ר"מ לֹא קֹאמֵר אֵלֹא בְּעֵבֶר דְּמִקְרָבָא
אֲבָל בְּבֵל דְּמִרְחָקָא לֹא הוּא מוֹתִיב לֵה
וְהוּא מִפְרָק לֵה. לְכָר מַבְבֵּל יַעֲד הֵיכֵן הִיא
בְּבֵל אִמֵּר ר"ב פָּפָא כְּמַחְלוקָת לְיוֹחִסִין כִּךְ
מַחְלוקָת לְגִישִׁין וְרַב יוֹסֵף אִמֵּר מַחְלוקָת
לְיוֹחִסִין אֲבָל לְגִישִׁין דְּבִרִי הַכֵּל עַד אִרְכָּא
תְּנִינָא דְּגִישָׁרָא רַב חֲסָדָא מְצַרִּךְ מֵאֶקְטִיסְפוֹן
לְבִי אֲרַדְשִׁיר וּמְבִי אֲרַדְשִׁיר לְאֶקְטִיסְפוֹן לֹא
מְצַרִּךְ לִימָא קִסְבָּר לְפִי שְׁאִין בְּקִיָּין לְשִׁמָּה
וְהִי גַמְרִי וְתִסְבְּרָה וְהָא רַבָּה אִית לִיָּה
דְרַבָּה אֵלֹא דְכ"ע בְּעִינִין לְקִיּוּמוֹ וְהִי כִיּוֹן
דְּאִוִּי לְשׁוֹקָא לְהַתֵּם הֵנָּך יַדְעִי בְּחִתִּימוֹת
יָדָה הִי וְהִי בְּדִהֲנָך לֹא יַדְעִי מִ"ט בְּשׁוֹקֵיהֶו
טְרִידִי רַבָּה בְּר אֲבוּה מְצַרִּךְ מַעֲרָסָא
לְעֶרְסָא רַב שֶׁשֶׁת מְצַרִּךְ מִשְׁכּוּנָה לְשְׁכּוּנָה
וְרַבָּא מְצַרִּךְ בְּאוֹתָה שְׁכּוּנָה וְהָא רַבָּא הוּא
דְּאִמֵּר לְפִי שְׁאִין עֲדִים מְצוּיִן לְקִיּוּמוֹ יִשְׁאִי
אִי מִסּוּרָא לְנִהרְדֵּעָא אִי מִנִּהרְדֵּעָא לְסוּרָא אִתָּא לְקַמִּיָּה דְרַב אִיִּל צְרִיכָנָא
לְמִימֵר בְּפָנֵי נִכְתָּב וּבְפָנֵי נִחְתָּם אוֹ לֹא צְרִיכָנָא אִמֵּר לִיָּה לֹא צְרִיכָת
וְאִי

אִפִּילוֹ קוֹן קוֹלֵמוֹס. לֹא דִמִּי לְסוֹמָא דְּפִסְקוֹל לְהִצִּיָּא גַט כְּפִרְק
שֶׁי (לְקַמֵּן דף כג): **הַשְׁתָּא הוּא בְּבִית בּוֹי.** לֹא זַעֲי
לְמִימֵר דְּלֹאִי נִכְנָס וְיֹצֵא בְּבִית קֹאמֵר דִּיּוֹאָ וְנִכְנָס מִשְׁמַע לְמִקְוֵס
שֶׁסּוֹפֵר כּוֹתֵב: **בְּבֵל רַב**
אִפִּילוֹ קוֹן קוֹלֵמוֹס וְקוֹן מְגִילָסָא תְּנִיָּא כּוֹוֹתִיָּה
דְּרַב אִשִּׁי הַמְּבִיא גַט מְמַדִּינָה הִיא אִפִּילוֹ הוּא
בְּבִית וְסוֹפֵר בְּעִלְיָה הוּא בְּעִלְיָה וְסוֹפֵר בְּבִית
אִפִּילוֹ נִכְנָס וְיֹצֵא כָּל הַיּוֹם כּוֹלֵו כִּשְׁר הוּא
בְּבִית וְסוֹפֵר בְּעִלְיָה הוּא לֹא קֹא חוֹי לִיָּה אֵלֹא
לֹא כְּגוֹן דְּשִׁמְעָה קוֹן קוֹלֵמוֹס וְקוֹן מְגִילָסָא
אִמֵּר מִר אִפִּילוֹ נִכְנָס וְיֹצֵא כָּל הַיּוֹם כּוֹלֵו
כִּשְׁר מֵאֵן אִילִימָא שְׁלִיחַ הַשְׁתָּא הוּא בְּבִית
וְסוֹפֵר בְּעִלְיָה דֵּלֹא חוֹי לִיָּה אִמֵּרָה כִּשְׁר
נִכְנָס וְיֹצֵא מִבְּעִיָּא אֵלֹא סוֹפֵר פְּשִׁטָּא מִשּׁוּם
דְּנִכְנָס וְיֹצֵא מִהוּ דְּתִימָא אִינִישׁ אַחֲרִינָא
אֲשַׁכְחִיָּה וְאִמֵּר לִיָּה קַמִּיל: **אִיתִמֵּר בְּבֵל**
רַב אִמֵּר יָכָא. לְגִישִׁין וְשְׁמוּאֵל אִמֵּר כְּחוֹל
לִימָא בְּהָא קֹא מִיפְלִגִי דְּמִר סָבֵר לְפִי שְׁאִין
בְּקִיָּין לְשִׁמָּה וְהִי גַמְרִי וּמִיָּם לְפִי שְׁאִין
עֲדִים מְצוּיִן לְקִיּוּמוֹ וְהִי נָמִי לֹא שְׂכִיחִי
וְתִסְבְּרָה הָא רַבָּה אִית לִיָּה דְרַבָּה אֵלֹא דְכ"ע
בְּעִינִין לְקִיּוּמוֹ רַב סָבֵר כִּיּוֹן דְּאִיכָא מְתִיבָתָא
מִיִּשְׁכָּה שְׂכִיחִי וְשְׁמוּאֵל סָבֵר מְתִיבָתָא
בְּגִירָסִיָּהוּ טְרִידִי אִיתִמֵּר נָמִי אִמֵּר ר' אַבָּא
אִמֵּר רַב הוּנָא עִישִׁינוּ עֲצִמִינוּ בְּכַבֵּל כָּאִי
לְגִישִׁין מִכִּי אִתָּא רַבָּה אִית לִיָּה דְרַבָּה אֵלֹא דְכ"ע
בְּעִינִין לְקִיּוּמוֹ רַב סָבֵר כִּיּוֹן דְּאִיכָא מְתִיבָתָא
מִיִּשְׁכָּה שְׂכִיחִי וְשְׁמוּאֵל סָבֵר מְתִיבָתָא
בְּגִירָסִיָּהוּ טְרִידִי אִיתִמֵּר נָמִי אִמֵּר ר' אַבָּא
אִמֵּר רַב הוּנָא עִישִׁינוּ עֲצִמִינוּ בְּכַבֵּל כָּאִי
לְגִישִׁין מִכִּי אִתָּא רַבָּה אִית לִיָּה דְרַבָּה אֵלֹא דְכ"ע
בְּעִינִין לְקִיּוּמוֹ רַב סָבֵר כִּיּוֹן דְּאִיכָא מְתִיבָתָא
מִיִּשְׁכָּה שְׂכִיחִי וְשְׁמוּאֵל סָבֵר מְתִיבָתָא
בְּגִירָסִיָּהוּ טְרִידִי אִיתִמֵּר נָמִי אִמֵּר ר' אַבָּא
אִמֵּר רַב הוּנָא עִישִׁינוּ עֲצִמִינוּ בְּכַבֵּל כָּאִי
לְגִישִׁין מִ

(א) תוס' ד"ה ואי ענדת
וכו' ללאו אדיוורה דידיה
סממין:

השטא בהסתן ש' צדיקים בו. אמר ר"ת דלג פריך אלג גזי מידי דלכילה * דגנאי הוא לנדק שאוכל דבר איסור ונהכי לא פריך גזי ר' ישמעאל שקלא והטעם בפרק קמא דשבת (דף י"ב:) וגזי יהודה בן עובדי שהרג עד זומם (מגיגה דף ט"ז:) ובההיא דפ"ב דתכונות (דף כ"ח:) דעלו דעזל לכנונה על פני אלג גריס ליה ר' אע"פ שיז שס אמרית איסור תרומה לאשמו ולגזיו שהן אסורין בתרומה מ"מ כיון שחכם עמנו אין כשול בחבליה איסור אין חבליה ויחזיקו ביה ויחזיקו בה אף

תוספות רי"ד

על ידם צדיקים עצמן
אכילו דבר גדול ומאי
ליה מר עוקבא לר'
ם עלי ובירי למסרם
וכתב ליה יאמרתי
בלשוני אשמרה לפי
ונגדי א"ע פ"ש שרשע
חסום שלח ליה קא
נא דאיקום בהו שלח
ל לו דום לה' והוא
השכם והערב עליהן
לילה הדבר יצא מפי
קולר שלחו ליה למר
דאסיר שרטט וכתב
אל אל גיל בעמים
שיר לא ישתו יין ימר
הוא ה"א ה"מ זמרא
ב"מ א"ל רב הונא
כתיב קינה ודימונה

עוברת כך גוף מהן נלקה ויש

בְּיָדָם וְיִשְׁכְּבוּ בִּלְבָבָם קִיָּם חֲזָק בְּנֵהם
 שִׁמְחָתָם לְיוֹתָר וְיִשָּׁר שֶׁל מֵתָה
 שֶׁרִי כְּגֹן בְּשַׁעַת חוֹפֶה שְׁעוֹקִים לְשִׁמְחָה
 חֲמֹן וְכֹלֵה: **עֲשׂוֹת** חֲתָנִים.
 פִּירָשׁ כְּבֹטֶרֶם עֲטֵרָה מִמֶּנּוּ וְאִין
 נִרְאֶה לְאֶמֶר עֵלָה בְּפִי' דְּסוֹטָה
 (דף מט:). לֹא שֶׁנֶּאֱמַר שֶׁל וְרַב שֶׁל
 הַדָּם אֲבָל שֶׁל קִיָּים וְשֶׁל חֵילָת מוֹתֵר

מציפות אצל יומרה אל

בראש כל אדם נסתלקה מ
אדם אדהכי אתא רב הונא

דומיא דכ"ג בגברי אבל

נפוק כמה כלילי בנהרדעא ודיוקא
לחמנים אסרו דומיא דעטרות
כלות דפרשש בכותה (דף מע):
דיא עיר של זהב וזכרן כמה
אשה (דף יז) אמר לא תלא אשה
בעיר של זהב תכלל דכחול שרי
אלא דוקא חמנים וכלות אסרו

צדקה וכ"ש כשהן מרובין מא
מנכסיו ועושה מהן צדקה גזי
עוברות במים אחת גזזה ואחרת

ומפרש ריב"א משום דלכהן הדין
מיהו אומר ר"י דאשכחן בלשון ה'
אחד מהן ואפילו היו שוות נקט

שלח מר עוקבא לר'

הצלר כי אדם העומד
 על שרש כה בירי המורד
 למלות מהו. שרש
 ובתל אשמוהו דבר
 מחטא לשוני אשמה
 לפי מחסום בעד רשע
 לגנדי אפי' שרש לגנדי
 שרש לפי מחסום של
 הי המצפון לי טובא ולא
 מינא למיקם כה שלח
 ליה דום הל' והתחולל
 לו דום הל' והוא הפס
 חללים חללים השם
 עצר לבית המדרש והן
 שלש מאליהן אי' יצחק
 שתי' כותבי' ג' יצחק
 כותבי' במחיתא תנא ג'
 כותבי' ג' יצחק
 ג' יחיבא [כותבי']
 בלא שרשטו ארבע [אי']
 כותבי' שרש ליה למר
 עוקבא זמרא מנא לו
 דאסור פי' שרור ולמר
 בבית המדרש ישראל
 וכתב אל תשמה ישראל
 אל יר' בעיטמי פי' לא
 שנה בפא לא שנה ג'
 אי' רש לוחא לר' תנא
 כליא מנא לו דאסור
 פי' היה עושים לחתנים
 שטרות של דוב ושל
 סכרן צבועות ומצויקין
 בביתא ומלח שיקורי'
 אי' אי' בר חסדא קרי'
 תיבכ כה אמר ה' הסר
 המצנפת הרה העטה
 וגר מה ענין מצנפת אל'
 שטר אלא למור ל'
 בזמן המצנפת בראש
 כהן גדול עטה בראש
 כל אדם ונסתלקה מצנפת
 מראש כ"ג ונסתלקה עטה
 מראש כל אדם: עטה
 אשכחיה למר בר רב
 שרש קא גירל חסדא
 לבריה אי' אל' כל
 סברא הרה המצנפת הרה
 העטה אי' דומא רנא
 כבביר ואי' ק' דא תנא
 ששלי פק בריא דסוטה
 כפולמוס פי' טיטוס דג'
 פי' עטרות של כלה אלמא
 שמי גירושיה דהי כפולמוס
 הרה שרש פי' אפסולמוס
 גזר על עטר' של חתנים
 כפולמוס אחרון
 טיטוס דג' נג' על עטרות
 הערה י"ל שאין פתוח
 שטר הכלה אמרין גבי
 חתנים דהכי אמרין גבי
 עטרות חתנים אל' שנו
 אל' של מלח וגופיתא אל'
 שו ורש' להדס מלח
 ושמואל דאסור אל' שנו
 ורש' להדס אסור אל'
 עשה הוא של קנים ושל
 קנים ולוי אמר אל'
 חתן של קנים אסור וגבי
 שטר הכלה אמרין אמר
 רבא בר רב אשי
 והב' חתני נמי כתי' איהו
 אשטר הכלה עדי' של דוב
 אל' עושה איהי כפה של
 מלח אלמא דוקא עדי' של
 דוב ואסר לכלה אלבא שנו
 שטרות מלח וחתנים